

בדיקת אורודינמיקה

ד"ר מיכאל ויינרב, מנהל שירות לגירוי-אורולוגיה, המחלקה האורולוגית במרז רפואי מאיר, כפר סבא

הקדמה:

מערכת השתן בנויה ממספר איברים, האחד מהם שלפוחית השתן. תפקידה העיקרי של שלפוחית השתן לאגור את השתן המופרש מהכליות. כשלפוחית השתן מתמלאת בשתן, שרירי הדופן שלה נמתחים ונעשים רפויים בו בזמן ששריר הסוגר שנמצא במוצא השלפוחית צריך להיות סגור כדי למנוע את דליפת השתן. כשהשלפוחית מלאה המוח שולח פקודה לרוקן את השלפוחית וזהו התפקיד השני של השלפוחית – לרוקן את השתן. בזמן ההשתנה שרירי השלפוחית מתכווצים על מנת לרוקן את השתן בו בזמן ששרירי הסוגר הנמצאים במוצאה של השלפוחית יחד עם שרירי רצפת האגן נרפים ובכך מאפשרים את זרימת השתן לתוך השופכה והחוצה. בתום ההשתנה שרירי הסוגר שוב מתכווצים ומאפשרים אגירת שתן מחדש בתוך השלפוחית.

מדוע יש צורך לבצע את הבדיקה האורודינמית ?

אחרי שהאורולוג המטפל שלך הקשיב לתלונותיך במערכת השתן, בדק, עשה בירור ראשוני וניסה לטפל בך, אך עדיין חסרים לו נתונים על מנת להמשיך לטפל בך או אין תגובה מספקת לטיפול שקילת, הרופא עשוי להמליץ על ביצוע הבדיקה האורודינמית.

הסיבות הנפוצות לביצוע הבדיקה האורודינמית:

- דליפת שתן
- תכיפות ודחיפות במתן השתן
- קושי לרוקן את שלפוחית השתן או אצירת השתן
- הפרעות השתנה לאחר ניתוחי שלפוחית, שופכה, ו/או ערמונית, ניתוחים גניקולוגיים
- בעיות במערכת העצבים המשפיעות על מערכת השתן (טרשת נפוצה, פרקינסון, סכרת, אירוע מוחי, פגיעות בחוט השדרה וכד').

הכנות לקראת הבדיקה האורודינמית

- נא לבצע בדיקת תרבית שתן במרפאת קופת החולים לפחות שבוע לפני התאריך שנקבע לך לאורודינמיקה.
- נא ודא קבלת התשובה לתרבית שתן שלילית ע"י הרופא המטפל. במידה ויש זיהום בשתן בתשובת

התרבית, גש/י בבקשה לרופא המטפל על מנת לקבל את הטיפול המתאים טרם הבדיקה למשך 3 ימים טרם הבדיקה.

• במידה ותרבית עם הזיהום ולא תטופל/י כראוי, לא תוכל/י לבצע את הבדיקה וייקבע לך מועד חדש דרך מזכירות המרפאה בה אתה מתוכנן לבצע את הבדיקה.

• **אוכל:** אין הגבלות.

• **פעילות:** אין הגבלות

• **תרופות:** אם את/ה נוטל/ת את התרופות הבאות: Detrusitol, Vesicare, Spasmex, Toviaz,

– Betmiga, Novitropan, אנא תפסיק/י

• את מטילת התרופות הללו 5 ימים טרם הבדיקה. נטילת שאר התרופות מותרת.

ביום הבדיקה האורודינמית:

• תגיע/י למרפאה לפחות 20 דקות לפני המועד שנקבע לבדיקה.

• הביקור במרפאה אורך בממוצע כשעה (60 דקות), מתוכם הבדיקה עצמה (ללא הכנות) אורכת לרוב כ- 15-20 דקות.

• תשתדל/י לבוא לבדיקה עם שלפוחית שתן מלאה.

• אם את/ה מבצע צינטורים עצמיים, תמשיכ/י בשגרה יומית הרגילה של הצינטורים.

• אם יש לך קטטר קבוע, אין צורך לסגור קטטר ולאגור שתן לפני הבדיקה.

תיאור הבדיקה האורודינמית

הבדיקה נועדה לבחון את תפקודה של שלפוחית השתן בזמן שהיא מתמלאת בשתן ובזמן ההשתנה ע"י מדידת הלחצים בתוך השלפוחית ובתוך הרקטום. צוות המרפאה יעזור לך למזער את אי הנוחות בזמן הבדיקה. בעת הבדיקה אין אפשרות להרדמה או טשטוש בגלל **שהבדיקה דורשת את ערנותך ושיתוף**

פעולתך בזמן הבדיקה!

את/ה תתבקש/י להסיר את הבגדים מפלג הגוף התחתון טרם תחילת הבדיקה ולשים עלייך את הסדין לשמירה על פרטיותך.

לאחר מכן, את/ה תתבקש/י להשתין לפני תחילת הבדיקה תוך הישיבה על הכיסא המיוחד. תוצאות ההשתנה ירשמו לצורכי הבדיקה.

בשלב השני לבדיקה יוכנס צינור שתן (קטטר) לתוך השלפוחית על מנת לרוקן אותך לפני הבדיקה הבאה.

בשלב השלישי, יוכנסו שתי צינורות דקים וקטנים, האחד לתוך השלפוחית והשני לתוך הרקטום (פי הטבעת) על מנת למדוד הלחצים בשלפוחית ורקטום (פי הטבעת) בעת הבדיקה. הצינורות האלה יחוברו למחשב שיבצע רישום הלחצים בעת הבדיקה. לעתים יודבקו על העור, סמוך לפי הטבעת, מדבקות שירשמו את הפעילות החשמלית של הסוגר.

הרופא או האחיות יבקשו ממך לדווח על התחושות שלך בזמן הבדיקה כששלפוחית השתן מתמלאת במים. השלפוחית שלך תתמלא עד שתרגיש/י שהיא מלאה ואז תתבקש/י להשתין כשכל הצינורות (ומדבקות) במקום.

רישום של הלחצים, זרימת השתן, נפח ופעילות החשמלית במחשב ייתנו לרופא המבצע את הבדיקה את המידע הדרוש להערכה התפקודית של שלפוחית השתן שלך. כשהרופא יקבל את כל המידה הדרוש הבדיקה תסתיים בהוצאת הצינורות משלפוחית ופי הטבעת והסרת המדבקות מהעור.

לאחר הבדיקה

לאחר הבדיקה את/ה יכול/ה לחוש אי נוחות קלה באזור השלפוחית ורקטום למשך מספר שעות. כמו כן את/ה יכול/ה לחוש תכיפות וצריבה בעת ההשתנה. לעתים הרחוקות את/ה יכול לראות שתן דמי לאחר הבדיקה. כל התופעות הללו קשורות לצינוריות שהיו בעת הבדיקה ולרוב חולפות מהר.

במידה ומופיעים סימני הזיהום בדרכי השתן (כאבים חזקים באזור בטן התחתונה, דחיפות ותכיפות במתן השתן, חום, צריבה ניכרת בעת ההשתנה, נא לפנות מיד לרופא המטפל או מיון (בהתאם לשעות היום).

מומלץ לשתות מעט יותר מהרגיל ביממה הקרובה לאחר הבדיקה.

רוב הנבדקים עוברים את הבדיקה ללא תופעות נלוות כלשהן!